

# Канікули прибульців із Салатти (скорочено)

Ксенія Ковальська

Розділ I. Про те, як сімейна рада на одній далекій-далекій планеті ухвалила важливе рішення

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

На дуже далекій планеті, яку із Землі можна побачити хіба в потужний телескоп, жило троє братів: найстарший Го, трохи менший Гоо і найменший Гооо. Ці троє подорожували безмежним Всесвітом, бо у них були канікули. А розпочалось усе з того, що десь у половині канікул мама сказала татові, що їхні діти ще ніде не відпочивали. Тато згадав, що саме цього дня виповнюється трицять років з того дня, як він під час літніх канікул вирушив у подорож на далеку планету. Вони з братами подорожували самі, без дорослих. Мама взялася за голову, відганяючи свої спогади. Вона в шкільні роки теж якось подорожувала на канікулах без дорослих. Але ж то були інші часи: у Всесвіті було спокійно, переповнені сміттям контейнери з кораблів не викидали просто в космос, ніхто не брав зіркульоти без дозволу, і взагалі, цих самих зіркульотів було мало. Тепер усе інакше.

Тато хотів, щоб діти летіли на його старому зіркульоті. Мамі ця ідея не подобалася, а в її голові крутилася дитяча пісенька: "Прощавай, матусю, прощай, татусю, Зіркуліт старенький радісно гарчить. До кінця канікул встигну повернутись. Вам від мене треба трохи відпочити". Го, Гоо та Гооо не дуже хотіли летіти на старому, обшарпаному човнику. Правда, того, що він обшарпаний, ніхто не бачив, бо корабель був покритий спеціальним покриттям, яке робило його невидимим. Цей човник подарував татові ще його дідусь, тож тепер він пишався ще більше, бо передавав його своїм дітям. Го уже думав, чи не сказати батькам, що у нього за літо притупилися знання і їх треба трохи підгострити. Гоо зібрався сказати, що його запросили взяти участь у змаганнях із плавання вулицями підводного міста, а Гооо просто хотів заплакати з великого горя. Проте тато випередив їх. Він сказав, що свого часу теж не хотів летіти, та це не допомогло. Діти зрозуміли, що доведеться летіти. Мама вдарила себе по лобі, відганяючи пісеньку, тож тато запропонував їй дати щигля, щоб пісенька більше не крутилася в голові.

Розділ II. Про звичайний день у житті дідуса Карпа та кізочок на ймення Каша і Ляля, які поки що не знають про існування інопланетян

Дідусь Карпо гнав двох норовистих кізочок на пасовище біля озера. Він хотів почитати книжку в затінку, а кізочки Каша й Ляля нехай роблять, що їм заманеться. Сонце стояло високо, дідусь спокійно йшов курною дорогою, ніхто нікого не підганяв.

Дідусь зараз ляже в затінку, а потім до нього приєднаються Ляля й Каша. До читання кози неохочі, а от слухати – їхнє улюблене заняття. Якось Ляля вивчила першу половину абетки, а Каша – другу, відтоді кізочки почали читати оголошення та вивіски. А нещодавно біля села поставили бігборд, на якому писало, що треба охороняти природу. На ньому була зображена галявина, веселка, всілякі тварини і птахи. Як охороняти природу, на бігборді не писало. Ляля й Каша довго думали, як же це – охороняти природу. Дідусь сказав, що це дуже серйозна тема і вони все одно не зрозуміють. Кізочки часто бігали подивитись, чи бігборд не вилиняв на сонці, чи не змило дощами веселку. Проте він стояв як новісінький.

От і цього разу кози побігли перевірити, як там справи з охороною природи. Біля бігборда зупинилась машина, з неї вийшли люди, розстелили на траві скатертину, стали їсти-пити. Ляля з Кашею цього не любили, бо після людей залишалося багато сміття. Кози вже зібралися влаштувати прибульцям кориду, але їх покликав дідусь: "Го-го, коза, го-го, сіра!". Він завжди так кликав, бо коли був молодим і на Різдво та Старий Новий рік ходив щедрувати-колядувати, то була така щедрівка. З роками щедрівка забулася, в пам'яті залишились тільки слова: "Го-го, коза, го-го, сіра!".

Колись дідусь Карпо займався стрибками з жердиною, грав на гітарі та любив шоколадне морозиво. З тих часів у нього залишилася любов до морозива і прихильність до молодіжного одягу. Подружки Ляля і Каша були приблизно одного віку. Ляля – білявка з зеленими очами. Вона мала невеличку, делікатну борідку, зграбний хвостик та маленькі ратички. Це було тендітне та елегантне створіння. На шиї вона носила мідного дзвіночка з вибитим іменем "Ляля". Він з'явився у дідуса давно й невідомо звідки. А коли слідом за ним з'явилася коза, то не було іншого виходу, як назвати її Лялею. Каша була козою невідомої масті. Лискуча чорна спинка, руді боки та сіра морда, на якій були білі зірочки. На зріст Каша була трохи більшою за Лялю та гладкішою, вдачу мала сентиментальну. На шиї Каша також мала дзвіночка зі сталі. Дідусь купив Кашу вже з ним. Спочатку, коли він привів козу з базару і сів снідати, то зовсім не мав апетиту. Все думав, як би це козу наректи. І тут бабуся принесла йому тарілку гарбузової каші. Дідусь вирішив так і назвати козу, але слово "гарбузова" не прижилося, тож лишилося коротке ім'я – Каша.

Розділ III. Про те, що можна побачити, подорожуючи Всесвітом на старому міжпланетному човнику

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Керувати зіркольотом було зовсім нескладно. Треба було лише кидати оком на екран та прилади. Брати могли розглядати різні місця, але про те, щоб посадити корабель на якійсь планеті, вийти з нього і прогулятися, не могло бути й мови. Їм сподобалася планета, що мала п'ять материків. Брати мали ще дідусеву мапу цієї планети. Щоправда, з тих часів багато що змінилося: лісів поменшало, деякі озера пересохли, але з'явилося багато доріг, по яких мчали авто. Корабель трохи повисів над

містами Гарміш-Паркен-Кірхеном, Кіншасою, Йоганнесбургом, Жмеринкою та Івано-Франківськом. Чомусь саме ці міста з висоти і зблизька видалися братам вартими уваги. Проте їм сподобалися території, віддалені від міст, де природа живе своїм життям. Корабель висів над зеленим полем з маками і конюшиною. Це було саме над тим місцем, де ріс розкішний кущ бузини, під яким сидів дідусь та стояли дві кози, поклавши голови йому на плечі. Дідусь читав уголос книжку, кози уважно слухали. Інопланетяни досить довго спостерігали за тим, що відбувалося внизу. Нарешті дідусь заснув, сховавши книжку під сорочку. Кози чекали, щоб якось забрати книжку, бо обожнювали жувати сторінки. Коли козам набридло стояти над сонним дідусем, вони почимчикували полем у пошуках пригод. Го, Гоо та Гооо дуже хотіли побачити, в яку ж це пригоду попадуть Ляля з Кашею. Кози йшли в напрямку бігборда. Ляля мала надію видряпатись на самий верх. Тільки-но вони дісталися бігборда, як дідусь покликав: "Го-го, коза, гоо-гоо, сіра! Гооо-Гооо!". Козам хоч би що, зате на кораблі зреагували блискавично.

Розділ IV. Про те, як троє братів-інопланетян порушили дане батькам слово

Розглядаючи крізь скло Землю, Гоо прислухався до навколишніх звуків. Несподівано він зірвав із голови навушники і насадив їх на голову Гооо. Той трохи послухав і натягнув навушники на голову Го. Всі троє були трохи налякані, здивовані, а найбільше – приголомшені. Хтось їх кликав, хтось знав їхні імена!

Гооо був наймолодшим, але йому навіть на думку не спало, що можна порушити слово, дане батькам. Посадити корабель на чужій планеті – мрія кожного міжпланетного екіпажу, кожного мандрівника, незалежно від віку і досвіду. У навушниках знову пролунало: "Го-го, коза, Гоо-гоо, сіра! Гооо-гооо!" Брати ніяк не розуміли, як на цій планеті про них довідалися. Го як найстарший сказав, що треба попросити поради у батьків. Гоо відповів, що ті накажуть негайно повертатися. Та брати мали підстави сісти на Землю, бо було все зафіксовано: і голос дідуся, і час, коли він покликав, і на мапі траса подорожі нанесена. Ніхто не буде сумніватися, що все чесно. Брати були готові паркуватися біля куща бузини, а зв'язатися з мамою, татом і бабусею – то пізніше, встигнеться. Човник хитнувся і став потихеньку спускатись. Торкнувшись землі, він м'ячиком покотився по зеленому полю, тому що старі моделі човників котилися.

Розділ V. Про те, як зустрілися дві цивілізації

Каша з Лялею стояли біля бігборда і думали, як видертися по ньому ближче до неба. Кози могли вилізти і на вербу, і на яблуню з грушею, і на дах сарайчика. Каша стала біля стовпа, Ляля стрибнула їй на спину, та раптом дідусь прокинувся і закричав: "Го-го коза, гоо-гоо сіра!" Як завжди, вони спробували не зважати, але дідусь не вгавав. Тож кози пішли назустріч дідусеві, а дідусь ішов назустріч їм. Зненацька усі зупинилися, бо побачили три маленькі фігурки, вбрані в зелену в облипочку одержу, з зеленою шкірою і сумними очима. Прибульці виглядали так, як виглядають усі жителі планети Салатта, з якої вони прибули. Невисокі на зріст (на їхній планеті навіть дорослі були не вищі за наших другокласників), із зеленою шкірою. Коли хто з них хворів,

шкіра ставала блідою, але хвороба минала, коли вони перебували на свіжому повітрі. Голови у них були досить великі – загострені донизу і дещо приплюснуті зверху. Вух не було зовсім, замість них – ямочки. Вони мали дуже гарні очі: великі, трохи розкосі, темно-карі і сумні-пресумні. Так би здалося землянам, але насправді суму в очах не було, інопланетяни взагалі рідко сумували. Носи були такими малесенькими, що про них навіть ні чого сказати. Роти не мали губ. Ще були у них руки і ноги. Вдягнені були у щільні комбінезони. Були вони десь на дві голови нижчі за дідуса і трохи вищі за Лялю з Кашею.

Дідусь зрозумів, що це інопланетяни. Він не боявся, бо поруч із ним стояли кози. Ляля з Кашею про зустріч з інопланетянами не мріяли, бо навіть не знали про них. Кози подумали, що природу може й треба захищати саме від цих створінь, тож пішли в наступ. Дідусь намагався вхопити їх за карк, щоб вони не наставили зелененьким синців. Го сказав, що вони почули, як їх кличуть на імена, тож вирішили, що тут хтось потребує допомоги. Дідусь не розумів, коли ж він кликав їх, але боявся виглядати розгубленим і негостинним. Козам було жаль, що вся увага дідуса звернена на прибульців, тому Ляля повалилась на бік, а Каша пішла танцювати. Але дідусь навіть не зауважив цього спектаклю. Він зважився і простяг руку для привітання найменшому, Гооо. Той трохи зніяковів, примружився, встановлюючи подумки зв'язок з тлумачно-перетлумачним довідником. Десь далеко на його планеті горталися сторінки багатотомного видання, і на Землю почали надходити перші тлумачення. Їх було багато, тож Гооо розгубився. Гоо тим часом також гортав сторінки тлумачника-перетлумачника. Там якраз ішлося про те, що коли на планеті Земля руку простягає особа жіночої статі, то цю руку треба поцілувати чи, подавши свою руку, йти з нею до танцю. Гоо вирішив поцілувати руку, але це дідуса спантеличило. Кози почали з цього реготати. Дідусь запросив прибульців у затінок, під бузину. Він пішов першим, за ним зелененькі. Кози також ішли, бо їм було цікаво.

#### Розділ VI. Про те, як непорозуміння було з'ясовано

Поки вони наблизились до куща, зелененькі вже знали, що таке бузина. Тлумачник-перетлумачник надіслав інформацію. Біля куща дідусь першим сів на траву, у нього за спиною вместилися Ляля з Кашею. Го, Гоо та Гооо трохи постояли, подивились один на одного і також посідали. Вони почали з'ясовувати, хто кого кликав. Го сказав, що їх кликав голос, дуже схожий на голос дідуса. Ляля і Каша сказали, що ніхто не кликав прибульців. Дідусь представився: "Карпо Петрович, можна просто: дідусь Карпо". Інопланетяни вказали свої імена, і Каша одразу назвала їхні імена найбезглуздішими. Ляля додала, що так їх кличе дідусь, коли вони десь розважаються. Виходить, оте "Го-го, коза, гоо-гоо, сіра!" міжпланетні мандрівники прийняли за свої імена? Нічого собі! Коли Ляля сказала прибульцям, що їх ніхто сюди не кликав, зелененькі підвелися і зібралися летіти. Та дідусь розхвилювався, він не хотів, щоб інопланетяни покидали їх. Та і Ляля з Кашею не сподівалися, що все так закінчиться. Кози похнюпили голови, показуючи, як їм соромно за свою поведінку, підступили до зелененьких прибульців і перепросили. Прибульці дуже здивувалися: спершу від них

хотіли відкараскатись, а за мить уже сумують, що скоро доведеться розпрощатися.

Розділ VII. Про те, чи вдалося Лялі, Каші, дідусеві Карпу та міжпланетним мандрівникам підкорити бігборд

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Нові знайомі вирушили до бігборда, на якому були написані гарні слова. Зелені брати не збиралися покидати цієї планети, заселеної дивними істотами. На Салатті, з якої прибульці прибули, давно вже не було ані трав, ані дерев, ані природних запахів та звуків, ані тварин. Колись їхня планета також була заселена всілякою живністю, але то було дуже давно.

Першими на бігборд сіли прибульці і привітно помахали отетерілим козам та дідусеві зеленими ручками. Мимо бігборда мчали машини, автобуси та маршрутки. Люди звернули увагу на чудернацьку зелену трійцю. Дідусь і незчувся, коли прибульці підняли і його на бігборд. За ним настала черга Лялі, а за Лялею – Каші. Опинившись нагорі, всі замовкли і стали роздивлятися довкола.

Людей вниз ставало все більше. Глядачі метушилися, не знали, що робити, телефонували всім підряд, фотографували бігборд. Дідусеві це страх як не подобалось. Він сказав людям, що тут знімають кіно про інопланетян. Люди не йшли геть, бо хотіли стати масовкою. Дідусь боявся, що прийде і його жінка з сусідами. Ото сором! На старості років сидить тут замість того, щоб лагодити паркан чи дивитись телевізор, як усі люди.

Розділ VIII. Про те, що підкорення бігбордів не залишає глядачів байдужими

Дідусь Карпо, двоє кізочок і троє інопланетян сиділи на бігборді ще деякий час. Люди внизу вигукували всілякі дурниці, хтось навіть запропонував повалити бігборд, щоб усі нарешті перезнайомились. Прибульці, дідусь і кози вирішили тікати. Го за допомогою блисучого браслета наблизив човника до краю бігборда, і всі залізли всередину. У човнику було чисто, але трохи тісно. Інопланетяни не знали, що робити далі. Внизу тим часом зчинилася метушня, бо всі, хто сиділи верхи на бігборді, кудись зникли. Ляля, Каша та дідусь Карпо роздивлялися по човнику: все навкруги сяяло і нашттовхувало на думку, що ті, хто створив цей човник, значно випередили землян у своїх технічних досягненнях.

Човник прилетів до куща бузини, і всі по черзі вийшли. Дідусь був втомлений, Каша була переповнена враженнями, а от Лялі переліт радості не приніс. Вона ледве стояла на ногах, у голові їй паморочилося. Усі сіли в тіні кущика і відчували, що потроху приходять до тями. Го нахилив гілочку бузини, дізнався від дідуса її назву, а потім йому надійшло повідомлення: "У городі бузина, а в Києві дядько". Дідусь пояснив, що насправді йдеться не про дядька бузини, а просто про якого-небудь дядька, який живе в Києві. Він там, а бузина тут.

Розділ IX. У якому бузина все пояснює

І тут сталося справжнє диво. Кущ бузини заговорив. Ні дідусь, ні Ляля з Кашею

навіть уявити не могли, що з кущем можна побалакати. Виявилося, що Кущ завжди мріяв познайомитися хоч із якимось київським дядьком, бо вже втомився слухати про те, що "на городі бузина, а в Києві дядько". Кущ хотів висловити свою думку щодо цього всього. Він вважав, що коли не кажуть про когось конкретного, це має означати, що підійде будь-який дядько, що мешкає у Києві... Але кущ мав на гадці, що цей дядько мав би колись жити в їхньому селі. Потім Кущ розповів, як він колись давно ріс на городі баби Марини. Вона вирішила позбутися куща, тож покликала внука, щоб він кущ викопав і десь викинув. Онук, Федя його звали, акуратно підкопав з усіх боків коріння і посадив неподалік озера. Той хлопчик виріс і став дядьком. Дідусь згадав, що зараз той Федя у Києві живе. Тільки як адресу його взяти? Може, баба Марина скаже? Усі, не змовляючись, кинулися до човника, а Кущ навіть не встиг сказати, що знає адресу.

Розділ X. Про те, як дідусь Карпо намагався дізнатись адресу київського дядька бузини

Човник покотився по пустирю та зупинився навпроти подвір'я баби Марини. Вона саме сиділа на стільчику біля ґанку і перебирала гречку, бо на вечерю захотіла каші. Дідусь Карпо привітався, вони почали розмовляти. Ляля з Кашею стояли біля дідуся, а позаду були міжпланетні мандрівники. Баба Марина добре знала дідових кізочок, а от прибульців прийняла за учнів молодших класів. Вона гадала, що діти у цих костюмах на якісь змагання зібрались. Коли почалася розмова про Федю у Києві, бабуса розповіла, що у нього все добре, він має красуню-жінку, kota і папугу. Дідусь сказав, що хоче в столицю до Феді навідати, але не знає адреси. Баба Марина одразу вдала, що погано чує. Дідусь намагався говорити дуже голосно, та нічого не допомагало. Коли він зрозумів, що зусилля даремні, то пішов геть зі своїми друзями. Коли за незваними гостями зачинилася хвіртка, баба Марина мовила до себе, що адреси не дала, бо дідусь і його команда певно хочуть в Києві жити у Федька, поки триватимуть змагань. Але не бачити їм адреси її золотого онучка.

Розділ XI. У якому Кущ розповідає про капосну поштарку

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Ляля, Каша, дідусь Карпо та міжпланетні мандрівники повернулися до бузини. Кущ розповів, що знає адресу, бо поштарка часто лягає відпочити тут. Приїде на велосипеді, ляже поруч з кущем в траві та читає листи. Якщо там щось важливе, то встає і несе адресату. А якщо всякі дурниці, то дере листа на дрібні шматочки. Почувши таке, Каша вирішила влаштувати поштарці помсту – трохи за нею побігати. Кущ продовжив розповідь. Одного разу поштарка лежала в траві та читала вголос листа, у якому Федя писав, що отримує пристойну зарплатню, нещодавно оженився, цього літа планує їхати у Єгипет. Кущ запам'ятав адресу, бо поштарка тричі повторила її, раптом доведеться до столиці з'їздити. І Кущ назвав вулицю – Прирічна, а потім номер будинку та квартири. Дідусь декілька разів повторив адресу вголос, Ляля з Кашею також повторювали. Міжпланетні мандрівники не напружували мозок, бо все, що вони чули і бачили,

запам'ятовувалось навіки без жодних зусиль.

Розділ XII. Про те, що можна вирішити, посідавши на травичці довкола куща бузини

Наближалась вечірня пора, а довкола Куща сиділи ті, хто поклав собі з'ясувати нарешті стосунки між бузиною та київським дядьком. Можна було відрядити дідуся в Київ до Федора, щоб прямо спитати: "Що ви маєте до бузини, яка росла колись у городі вашої бабусі, а потім ви її пересадили ближче до озера?". Почувши, що дідуся збираються відрядити самого, Каша сказала, що дідусеві не так-то просто буде зникнути з дому. Дідусь вирішив, що піде додому і відпроситься на два дні. Також він вважав, що потрібно взяти до дядька Куща. А то на словах воно якось незрозуміло, що за бузина? А тут буде конкретний Куш і конкретний дядько. І хай собі розбираються, що до чого. Куш можна було посадити в діжку. Тож дідусь побіг відпрошуватись, а заодно й по діжку. Каша з Лялею згадали, що вже давно пора пожувати травички з квіточками. А Куш завмер, бо вже не був упевнений, що йому справді потрібен той дядько.

Розділ XIII. Про те, як жіноча недовірливість змінює плани

Коли дідусь Карпо наблизився до своєї хати, його дружина, бабуса Катря, саме лагодила вечерю. Побачивши чоловіка, Катря зраділа і подумала, що він вже й кіз зачинив у хліві. Дідусь збрехав, що вони вже третій сон бачать. Він вирішив спершу повечеряти, а після цього сказав, що його не буде вдома найближчі два дні. Бабуса подумала, що чоловік зібрався на риболовлю. Він також сказав, що одну козу бере з собою. Та коли дідусь сказав, що в лузі сіли міжпланетні мандрівники, які зацікавились кущем бузини, бабуса відчула, що чоловік дражниться з неї. Як так уже дуже хоче на ту риболовлю, то міг би щось правдоподібніше вигадати, а то астронавта з себе корчить.

Потім дідусь згадав, що треба взяти діжку. Бабуса сказала, що викотить діжку сама, а дідусь хай зачекає, поки вона подоїть корову. Насправді корова вже давно була видоєна. Бабуса тим часом побігла до озера, бо побачила, що кіз вдома нема. На березі, біля куща бузини, вона знайшла кіз і погнала їх додому. Каша з Лялею йшли неохоче: всі чекали на дідуся з діжкою, а прийшла хазяйка. Човник міжпланетних мандрівників тихенько рушив слідом за козами і зрештою сів просто на подвір'ї. Зайшовши на подвір'я, кози замекали, з хати вийшов дідусь. Бабуса попросила його перед польотом в Київ дістати з горища мішків. Щойно дідусь зник на горищі, бабуса полізла по драбині і закрила його там. Потім вона пішла порадитися з бабою Мариною, що то робити.

Тим часом із корабля вийшли на подвір'я міжпланетні мандрівники і визволили Лялю з Кашею. Можна б випустити й дідуся. Щоправда, ключа від хати бабуса забрала з собою, а на горище інакше як з коридорчика не потрапиш. Дідусь заволав, що його силоміць утримує дружина і що план польоту може бути порушено. Він доручив Каші брати діжку і летіти замість нього. Каша зраділа, підхопила на роги діжечку і потрюхикала до човника. Дорогу їй показали зелені друзі. Каша давно мала мрію покататися на дельтаплані, тож раділа майбутній мандрівці. Потім інопланетяни викопали Куща, опустили його корінням у діжечку, засипали земелькою і гарно полили

водою з озера. Далі діжечку занесли до човника, Каша закрила люк, Гооо сів за кермо, і вони полетіли.

Розділ XIV. Про те, як сумно залишитися вдома, коли твої друзі вирушили в подорож до Києва на міжпланетному човнику

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Бабуся Катря повернулась від товаришки за годину. Нічого путнього та їй не порадила. Сказала тільки, що був Карпо у неї вдень із якимись дітлахами в зелених спортивних костюмах. Діти, вона так зрозуміла, мають їхати на змагання до Києва, і їм ніде ночувати. Повернувшись додому, бабуся побачила, що Каші немає, проте Карпо виявився на місці. Дідусь сказав, що до Федора замість нього Каша полетіла. Уночі дідусеві снилося, що Каша захотіла навчитися керувати човником і якимось чином умовила братів дати їй штурвал. І сталося так, що корабель вона посадила не на Прирічній, а в зоопарку. Був у сні в зоопарку і Федір із сином та дружиною Маргаритою.

Розділ XV. У якому Каша, троє прибульців та Куц знайомляться з нічною столицею

Вгадати, де розташований потрібний будинок у Києві на Прирічній вулиці, було складно. Прибульці мали карту міста, але серед ночі будити людей і набиватися до них у гості не хотілося. Човник вирішили посадити на березі затоки Дніпра, куди виходили вікна більшості будинків вулиці Прирічної. Усі вирішили поглянути на нічне місто. Потрапивши на пляж, друзі побачили різні чудернацькі скульптури з піску. Каша зачепила копитом хвіст русалки і ненароком зруйнувала його. Гоо швиденько все поправив. Потім націлив на русалку прилад, подібний до ліхтарика, і скульптура вмить закам'яніла. Коза вирішила, що вони мусять зліпити дідуса Карпа. Інопланетяни послуухалися і невідомо звідки взятими маленькими пропелерами нагнали величезну купу піску. За годину піщаний дідусь вже дивився в небо. Поруч стояла піщана коза з дзвіночком на шиї. На дзвіночку було написано "Ляля". І дідусь, і Ляля були дуже подібні самі до себе. Потім Гоо направив на скульптури ліхтарика, і вони закам'яніли.

На світанку друзі побачили оголошення про міський конкурс на кращу скульптуру, виконану з піску, на який запрошуються всі охочі. Мандрівники й гадки не мали, що весь час, поки вони в ліпили дідуса Карпа з Лялею, за ними з кущів спостерігав якийсь дядечко.

Розділ XVI. Про те, як дідусь Карпо, бабуся Катря та Ляля отримали звістку від друзів

Уранці дідусь Карпо увімкнув телевізор і побачив київський пляж, на якому вже другий день тривала виставка піщаних скульптур. Вони з бабусею не могли повірити, коли побачили піщаного дідуса і Лялю. Ця скульптура з назвою "Мрійники" отримала перше місце. Проте автор, чи автори, шедевр на нагородження чомусь не з'явилися. Дивним також було те, що всі скульптури ні з сього ні з того зробилися дуже міцними, ніби з каменю. Крізь натовп до телекамери протиснувся дядечко, який говорив про

козу неземної краси, дивних істот зеленого кольору, шикарний гіллястий кущ, який розмовляв людським голосом. Ведучий пожартував, запитавши дядька, чи не бачив він також Чорну Руку і Вершника без голови. Від таких новин дідусь був дуже щасливий. Ляля нишком заглянула в кухню, і бабуса навіть не вигнала її.

Розділ XVII. У якому бузина зустрічається з київським дядьком

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Мандрівники поспостерігали за нагородженням із висоти кількох метрів, а потім полетіли шукати потрібний будинок. Дядько Федір жив на останньому, дев'ятому, поверсі. Човника посадили на даху, Го та Гоо винесли діжечку з Кущем. Балкон дядька Федора був незаскленим. Тож залишалося просто спуститись на нього – і ти вже в гостях. Так вони і зробили. Коли всі опинились на балконі, то побачили через вікно, що всередині квартири дуже охайно. Каша обережно постукала рогами в скло, потім ще, голосніше. Нарешті у дверях з'явився спантеличений огрядний дядько в окулярах. Він відсунув тюль і побачив красиву вгодовану козу, трьох хлопчиків і якісь гілляки. Дядько думав, що це все вигадала його дружина, щоб привітати з днем народження. Чоловік запросив усіх всередину. Почувши, як коза балакає людською мовою, дядько потер скроні, вуха, зняв окуляри, потім знову насадив їх на ніс. Каша розповіла, що родом з Полісся, з рідно села цього дядька. Той нічого не розумів, думав, що перевтомився на роботі. Каша запитала, чи Федір Петрович чув вислів "У городі бузина, а в Києві дядько?", бо хоче дізнатись, що станеться, коли київський дядько зустрінеється з бузиною. І не просто з бузиною, а з бузиною, яку він колись власноруч посадив. Дядько подумав, що захворів, але надіявся до завтра одужати. Він розумів, що в реальному житті таке неможливе, бо бачить прибульців і розмовляє з ними про бузину, яку колись посадив.

Згодом дядько торкнувся усіх з надією, що вони зникнуть, але цього не сталося. Каша попросила капусти і отримала миску брюссельської капусти. Такої вона зроду не куштувала. А коли дядько пішов ще й по моркву, на порозі квартири з'явилася його дружина Маргарита. Вона любила командувати дядьком Федором і всіма, хто потрапляв у її поле зору. Жінка побачила козу, яка їла з глиняної миски брюссельську капусту, стару діжку з Кущем і дітей, вбраних в зелені костюми і з лицами, помальованими зеленою фарбою. "Ге-е-еть!" – пролунало так голосно і пронизливо, що Каша в два стрибки опинилась на балконі. За нею поспішили прибульці, не забувши прихопити діжку з Кущем.

Розділ XVIII. Про несподівані пригоди, які можуть статися, поки чекаєш на повернення друзів

Дідусь Карпо сумував, Ляля теж не мала настрою, тож вирішила поїсти капусти на городі. Згодом вона пішла до дідуса на озеро. Там саме якась жінка акуратно складала одягу на березі, бо хотіла скупатися. На купі одягу лежав солом'яний капелюх. Ляля підкралася, взяла капелюх і побігла. Він апетитно пах, тож кізочка почала жувати

його. Потім вона понесла капелюх до дідуса. Той наказав віднести назад, але жінка уже бігла до них. Дідусь почав просити пробачення, та жінка не могла заспокоїтися. Дідусь зрозумів, що треба тікати. А за ним побігла і Ляля.

Пізніше дідусь загадав Лялі логічну загадку: Один дядечко опинився на березі річки, маючи купу капусти, козу та вовка. Біля берега був припнутий човник, але такий маленький, що в ньому міг поміститися тільки дядечко та вовк, або дядечко та коза, або дядечко та капуста. Запитання таке: як їм усім дістатись човном протилежного берега? Є одна умова: дідусь не може залишити на березі разом вовка та козу, а також не може залишити разом козу та капусту. Ляля не знала, як розв'язати таку задачу, тож вирішила, що дідусь і коза повинні штовхнути вовка в річку. Далі коза з'їдає капусту і вони щасливо перепливають на протилежний берег.

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Розділ XIX. Про те, як дехто з наших мандрівників на шляху до Брюсселя ще й на дельтаплані покатався

Корабель уже підлітав до села. Каша побачила світ, краєчок столиці. Прибульці, схоже, також були задоволені. Куц не міг остаточно вирішити, чи вдалася його подорож. Ніби й дядько, який колись урятував йому життя, побачив, але якось воно не так усе склалося. Проте Куц усвідомлював, що час від часу подорожувати набагато краще, ніж просто вікувати вік, учепившись корінням у ґрунт. Хоча, з іншого боку, рідний краєвид вселяв упевненість у завтрашньому дні.

Раптом Каша згадала, що з подорожі вони не везли ніяких подарунків. Го вирішив, що треба летіти по подарунки Брюссель, столицю Бельгії, де має бути повно капусти, яка б посмакувала Лялі.

Човник гойднувся і рвонув у небо. У дорозі друзі побачили справжній дельтаплан, а на ньому – якогось дядечка. Той летів і співав пісню якоюсь чудернацькою мовою. Каша теж хотіла так летіти, та інопланетяни пояснили, що вона не має рук, тож буде важко щось придумати. Друзі вирішили застосувати мішок із сітки-тіні – невидимої сітки. Прибульці прорізали чотири дірки для ніг кози і більшу дірку для голови. Ззаду мішок зав'язали на вузол і карабіном причепили до крила дельтаплану. До іншого крила для рівноваги причепили Гоо.

Хазяїн дельтаплану, уздрівши їх, на якийсь час утратив мову. Потім він спілкувався з інопланетянином німецькою мовою, а Каша нічого сінько не розуміла. Коли дядько завів пісню на честь цього польоту, Каша забекала на всю околицю. Шкода тільки, що ніхто цього не міг чути. Окрім Гоо, звичайно.

Розділ XX. Про гарне місто Брюссель та реформу в готелі

Ввечері дідусь Карпо вирішив подивитися новини. Як завжди, спочатку розповідали про важливі державні справи, а потім розповідали про дельтапланеризм, про те, що в Німеччині живе такий собі повітроплавець-аматор, якого нарекли на честь засновника дельтапланеризму Отто Лілієнталя. А вже тоді почалося щось неймовірне.

Виявляється, сьогодні цей самий Отто літав спокійнісінько в синьому небі, аж раптом невідомо звідки до дельтаплану причепилися надзвичайної краси коза та зеленошкірий прибулець, які співали пісню. Дідусь та бабуся Катря заклакли, втупившись в екран, а Ляля навпаки, сказала, наче їй обсіли бджоли. Дідусь не розумів, чому вони полетіли аж в Німеччину, а бабуся переживала, чи добре годують Кашу.

У цей час човник наблизився до Брюсселя, столиці Бельгії, де мандрівники мали запасти подарунками. Каша засмутилась, бо потрібні були гроші, щоб щось купити, а просто сідати на якому полі, щоб красти капусту, не хотілося. Вони знайшли на межі старого та нового міста великий будинок, що мав три поверхи і на кожному – величезний балкон чи терасу. Вибравши балкон, Гоо посадив човника. Після того, як Каша з прибульцями оглянули балкон, Го наважився зазирнути у відчинені двері, що вели в кімнату. Там було розкішно. Біля вікна стояв стіл, на якому був мідний дзвіночок на дерев'яній підставці. Коли вони переступили поріг, одні з дверей, що вели до кімнати, відчинились, і на порозі постав досить молодий вродливий чоловік. То був власник готелів, якого звали Армандо. Незвані гості ледве встигли заховатися за порт'єру. Сьорбнувши кави, чоловік голосно покалатав дзвіночком. Миттєво у дверях з'явилась гарненька дівчина у форменому фартушку. Чоловік наказав їй принести гарячу каву. Коли він виходив на балкон, то побачив козу. Вона всміхалася, тож він їй вклонився. Потім з-за порт'єри вийшли три дивні істоти маленького зросту й зі шкірою зеленого кольору. Чоловік віддав належне якості гриму й продуманості костюмів.

Армандо знову закалатав у дзвіночок і викликав ту ж саму дівчину, яку звали Марта. Вона отримала наказ покликати директора готелю. Той швидко прибіг і почав виправдовуватися, що ще нічого цікавого не придумав. Та Армандо вже був у захваті. Він похвалив директора Мішеля за оригінальну ідею з козою та інопланетянами.

Розділ XXI. Про те, як прибульці та Каша опанували нові професії, щоб заробити грошей на капусту

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Директор отямився і покликав за собою прибульців і козу. Він, як і всі інші говорив французькою, тож Каша не зовсім розуміла, що відбувається. Мішель розставив інопланетян біля входу, ліфта і ресторану. Каша стояла збоку і намагалася зрозуміти, чи домовлено вже про зарплатню. Адже коли будуть гроші, можна купити брюссельської капусти і рушати додому. Так почався їхній робочий день: Го пішов чатувати на новоприбулих гостей, Гоо – в ресторан, а Гооо разом з Кашею вешталися коридорами, показуючи гостям усілякі фокуси. Інопланетяни і коза влаштували справжній фурор. Тим часом про Куца забули, та він не переймався, бо покоївка гарненько дбала про нього. Лише Марта розуміла, що це справжні прибульці, бо завжди вірила в них. Вона розповіла прибульцям, що мішок брюссельської капусти можна замовити у постачальників, які возять для ресторану городину.

По закінченні робочого дня друзі зайшли у номер хазяїна готелю. Коли той

відчинив, вони чемно попросили вибачення і пройшли повз нього на балкон і там розчинились у повітрі, тобто зайшли у човник. Потім один чоловічок повернувся і попросив зелень та фрукти для Каші, а також дзвіночок на згадку.

Наступного дня друзі знову приступили до роботи, а про готель уже повідомили по телебаченню. Хазяїн готелю наказав директору запросити на співбесіду тих, хто хоче працювати тут, а також замовити кравця, багато тканини зеленого кольору і гримера. Вирішили також поміняти назву готелю, з того дня він називався "Зелений незнайомець".

## Розділ XXII. Прощавай, Брюсселе!

Було багато бажаючих працювати в готелі. Хазяїн виступив перед ними і попередив, що всі, хто тут працюватиме, будуть не тільки вбрані, але й загримовані на прибульців. Марта була першою – їй зробили грим, і у дзеркалі вона побачила зеленошкіру красуню з дивовижним рудим волоссям. Карі очі дівчини стали ще глибшими, а довгі зелені ноги та елегантні артистичні руки зробили її схожою на фею. Хазяїн готелю оголосив, що одружиться з нею, а готель буде називатися "У рудої інопланетянки". Каша дуже раділа за Марту, а дівчина розуміла, що сьогодні найщасливіший день у її житті. Потім приїхало телебачення. Каша трохи попозувала, але це їй набридло, і вона піддала одного кореспондента рогами ззаду трохи нижче пояса. На новій вивісці готелю вирішили намалювати Марту. Поки сохла фарба на новій вивісці, заходилися знімати стару вивіску. На ній була зображена корона, чийсь герб та букет тюльпанів. Коли вивіска з новою назвою готелю вже красувалася на своєму місці, Марта знайшла Го і сказала, що привезли капусту. Го дуже зрадів: зароблених чайових якраз вистачало на капусту. Тепер можна повертатись до Лялі та дідуся Карпа, а тоді вже й додому. Го забрав біля службового входу мішечок з капустою і всі пішли до човника. Каша вирішила забрати стару вивіску і подарувати її дідусеві. Важко було прилаштувати вивіску до човника, але вони впоралися. На прощання Марта подарувала Каші свій фартушок. Коза вже знала, що він буде бабусі Катрі до лиця.

## Розділ XXIII. Про те, як завершилися земні пригоди прибульців

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Зранку, коли дідусь випустив Лялю з хліва, вона побачила у небі якусь дошку, яка спускалася все нижче й нижче. Уже й дідусь помітив цю дивовижу. Він схопив Лялю за роги і потягнув до хлівчика. Тільки-но він це зробив, як дошка впала на подвір'я. Потім з'явилися Го, Гоо та Гооо, а за ними – Каша. Радість усіх була безмежною. Дідусь познайомив бабусю з гостями. Каша сказала, що вивіску можна повісити над хлівом, а потім принесла подарунки.

Угледівши капусту, Ляля зраділа неймовірно. Бабуся розглядала фартушок, а дідусь – дзвіночка. Потім бабуся винесла з хати три светрики: білий, рябенький і смугастий. Вона подарувала їх прибульцям. Брати дякували бабусі і презиралися, схоже, подарунок їм сподобався. Тут згадали про Куща, тож усе товариство сіло в

човника і за якусь секунду було біля озера. Куща посадили на старе місце та гарно полили. І скільки Каша не говорила до нього, він мовчав. Дідусь знайшов на березі пластикову пляшку, обрізав її, насипав землі і посадив маргаритку. Він подарував квітку інопланетянам, щоб вона їм нагадувала про земні пригоди. Го, Гоо та Гооо пообіцяли повернутися колись, хоч переживали, як удома поставляться до їхньої витівки. Вони помахали всім на прощання руками і розтанули в повітрі.

#### Розділ XXIV. Про те, як усе закінчилося

На шляху додому Гооо прийшла до голови думка запитати у тлумачника-перетлумачника, чи були зафіксовані подібні випадки в історії Салатти. Виявилось, випадків таких сила-силенна. Тоді Гооо замовив список осіб, які порушували правила за останні 50 років. У списку були і тато, і дідусь, і бабуса, і мама. У братів з'явилась надія, що їх зрозуміють. Вони взялися читати щоденник подорожі дідуса і шкодували, що лише зараз надумали це зробити. Також були щоденники тата, мами, навіть директора школи, де вони вчилися. Дідусь у дуже молоді роки здійснив аварійну посадку, потоваришував з родиною динозаврів. Бабуса під час канікул потрапила на маленьку затишну планету, на якій усі живі істоти пересувались у бульбашках. Брати читали й читали чужі подорожні нотатки. Але ж треба було перечитати й свої. Бо ж колись і їхні діти, повертаючись із далеких світів, знайдуть ті записи. Брати вирішили, що їхній старенький човник ще політає, може й своїх синів колись відправлять на ньому подорожувати.

У цей час на краю села зупинилось таксі. З нього вискочив дядько Федір і тітонька Маргарита. Вчора вона мусила повернути туристичній агенції путівки до Єгипту, бо Федя вирішив, що цього літа відпустку вони проведуть у його рідному селі.

Ляля запитала Кашу, чи знає вона тепер, що означає: "У городі бузина, а в Києві дядько?" Каші здавалося, що це означає, що байдуже, де ти є: в Києві на останньому поверсі чи на березі озерця в селі, – час від часу не лінуйся поглядати в небо, а то прогавиш приліт прибульців.

Ввечері дідусь сів за стіл вечеряти, а Ляля з Кашею стояли біля воріт і дивилися вгору. Може, їх розглядали в цю мить міжпланетні мандрівники. Про всяк випадок Ляля помахала їм хвостиком, а Каша стала на задні ноги. По телевізору саме показували фрагмент весілля симпатичного мільйонера, власника мережі готелів у Європі. Показали й фотографію готелю, яким він був нещодавно. Дідусь очам своїм не йняв віри – саме ця вивіска прикрашала зараз його хлів.

Кози пішли прогулятися між деревами, бо спати їм не хотілося. Ляля подякувала подрузі за капусту, а Каша повела її в город і показала, що бабуса серед картоплі посадила таку ж капусту.

Отак закінчилась наша історія. А задача, яку загадав Лялі дідусь має таку відгадку: Спочатку дідусь забрав козу і залишив її на іншому березі. Потім повернувся по капусту, перевіз її на берег, де вже була коза. Тоді знову забрав козу до човна і перевіз назад, де чекав вовк. Вовк взяв у човен та переправив на берег із капустою. Після цього спокійнісінько плив по козу, не переймаючись, що вовк з'їсть капусту. Таким

чином усі залишилися живими і неушкодженими. Для цього довелося зробити сім рейсів. Або ж так: Спочатку чоловік перевозить козу, потім можна перевезти капусту, а козу повернути на перший берег, замість неї посадивши в човен вовка, а потім вже вертатися за козою. І в першому і в другому випадку потрібно зробити сім рейсів.

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.*

*Авторські права на переказ належать Укрлібу*